

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРАКТИКИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ У МЕТАЛУРГІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

Проблема збереження конкурентоспроможності української металопродукції тісно пов'язана із забезпеченням збалансованої діяльності всього ГМК – від виробництва залізорудної сировини, феросплавів, коксу, переробки брухту, енергетичного і транспортного забезпечення до власне виробництва і реалізації готової продукції. Складнощі забезпечення такої збалансованості пов'язано з тим, що ГМК – це комплекс галузей з різним економіко-технологічним рівнем розвитку, фінансовим станом, різними можливостями і інтересами у сфері експорту, а також жорсткими вимогами ВТО щодо всіх видів субсидування виробництва. Програма збалансованого розвитку ГМК у складі всіх його виробництв, підлегла єдиній меті – виробництву конкурентоспроможної металопродукції для задоволення, перш за, все внутрішнього попиту, а також з урахуванням інтересів самих суміжників.

Отже, безумовно, потрібна глибока технологічна модернізація металургійного виробництва, яка вимагає величезних коштів і немало часу.

У сучасній економіці одним з визначальних факторів підвищення конкурентоспроможності підприємств, галузей і національних економік у цілому стає ефективність інноваційної діяльності, що виявляється у прискорених темпах впровадження у практику виробництва новітніх досягнень науки і техніки. За станом такої діяльності, а також за досягнутим у результаті її здійснення інноваційним рівнем виробництва можна зробити висновок про конкурентоспроможність тих або інших суб'єктів економіки.

Проблеми інновацій вже багато років привертають увагу вчених і практиків. Впровадження інновацій цілком ймовірно можна пов'язати з формуванням конкурентоспроможності будь-якого об'єкту – від певної продукції до певної галузі. Зв'язок конкурентоспроможності та інновацій є безперечним, і це підтверджує сутність інновації як процесу удосконалення.

«Інновації – новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентоспроможні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери»[1].

За своїм характером інновації можуть бути віднесені до одного з видів: продуктові, технологічні, управлінські.

Доцільно дослідити методом моніторингу види та обсяги впровадження інновацій у металургійній галузі. Найбільш поширені у галузі продуктові та технологічні інновації, і це цілком природно, бо вони досить тісно пов'язані між собою. Так, як зазначає Б. Букринський, незважаючи на багатовікову історію доменного виробництва, ця технологія виробництва чавуну все ще має значні резерви для поліпшення. Основні інновації цього технологічного переділу пов'язані із зниженням питомого споживання коксу, удосконаленням технології вдування пиловугільного палива, мазуту та інших вуглеводневовмісних речовин, а також кисню, із застосуванням природного газу, підвищенням температури дуття; поліпшенням вогнестійких властивостей та тривалості кампанії доменних печей, зниженням вартості їх ремонту; удосконаленням процесів контролю та управління плавленням; забезпеченням необхідного рівня захисту навколишнього середовища[2].

Що стосується продуктових інновацій, то зазначимо, що підприємства досить швидкими темпами освоюють нові види продукції. Так, за один рік у середньому підприємстві впроваджують від 1 до 15 найменувань продукції. Впровадження продуктових інновацій відбувається відповідно до темпів здійснення технологічних інновацій. Цілком природно, що впровадження технологічних та продуктових інновацій тягне за собою відповідні зміни в системі управління, що у свою чергу, викликає необхідність створення та впровадження управлінських інновацій.

Вагомою проблемою галузі є корпоративне управління, вироблення моделі функціонування металургійних підприємств в рамках фінансово-промислових груп або за їх межами. Серед ФПГ України лише небагато будують свою структуру по західному зразку: наголошується зростання прозорості, практикується спеціалізація в небагатьох областях, застосовуються ефективні методи роботи. В той же час інші дуже громіздкі і тяжіють до територіального принципу. Жорстка корпоративна структура і авторитарність управління – спадщина важких минулих часів – на нашу думку, починає гальмувати розвиток металургійних підприємств.

Таким чином, доцільно зазначити, що тісний взаємозв'язок між цими видами інновацій є системними та безперервними. Безперервність та різновекторність інновацій є запорукою отримання та збереження конкурентоспроможності як окремої продукції, так і галузі в цілому. Отже, зазначимо, що в металургійній галузі відбувається впровадження інновацій різних типів, але сам процес йде надто повільно, щоб наздогнати європейські країни.

1. Закон України «Про інноваційну діяльність»// Голос України. – 2002. – 10 груд. – №144. – с.8-23.
2. Буркинський Б., Савчук С. Інноваційний рівень виробництва та конкурентоспроможність чорної металургії України // Економіка України. – 2006. – № 4. – с.4-15.